

รูปแบบการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง*

The Model of Branch Expansion of Nong Pa Phong Temple

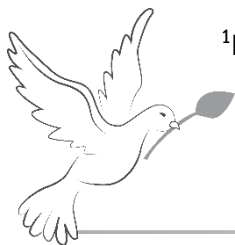
¹พระครูโสภณชยาภีวัฒน์ (อนาลโย) และ พระมหามิตร ฐิตปัญโญ

¹Phrakhru Soponechayapiwade (Anālayo) and Phramaha Mit Thitapanyo

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand.

Corresponding Author. Email: eakcup1111@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประวัติและพัฒนาการความเป็นมาของวัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อศึกษาวิธีการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 3) เพื่อเสนอรูปแบบการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร และการสัมภาษณ์ประชากรผู้ให้ข้อมูล จำนวน 34 รูป/คน แล้วนำมาเขียนเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ประวัติและพัฒนาการความเป็นมาของวัดหนองป่าพง พบว่า สถานที่เดิมเป็นป่าพงมีลักษณะเป็นป่าทึบ มีจำนวนที่ดิน 187 ไร่ ได้ก่อตั้งขึ้นเมื่อ 2497 ทุกวันนี้มีพื้นที่ของวัดขยายออกไปได้ถึง 300 ไร่ พ.ศ. 2518 ได้สร้างอุโบสถหนึ่งหลังทุกวันนี้วัดหนองป่าพงมีสำนักสาขาในประเทศไทยมีจำนวนสาขา 331 สาขาและสาขาต่างประเทศ 20 สาขา รวมกันทั้งหมดมี 351 สาขา

2) วิธีการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง พบว่า การขยายสาขาของวัดหนองป่าพง แบ่งออกเป็น 4 วิธีการ คือ 1) การขยายสาขาด้วยการรับการถวายวัด 2) การขยายสาขาด้วยการถวายเฉพาะที่ดินให้นำไปสร้างวัดเป็นสำนักสาขา 3) การขยายสาขาโดยที่มีพระภิกษุสามเณรเดินธุดงค์ไปสำรวจเจอสถานที่ที่เหมาะสม 4) การขอขยายสาขาอีกวิธีหนึ่งคือการขอขยายสำนักสาขาในสถานที่ส่วนราชการ

3) รูปแบบการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง พบว่า รูปแบบที่มีความเหมาะสมให้นำเสนอการขยายสำนักสาขาเพื่อฝึกปฏิบัติธรรม ด้วยการตั้งคณะกรรมการพิจารณาเพื่อให้เกิดความเหมาะสม การจัดตั้งสาขาวัดหนองป่าพงนั้นต้องมีการลงมติของคณะสงฆ์ทั้งนี้ก็เพื่อความบริสุทธิ์และความดีงามของการบริหารจัดการ

คำสำคัญ: รูปแบบ; การขยายสาขา; วัดหนองป่าพง

* Received April 29, 2020; Revised May 29, 2020; Accepted June 10, 2020

Abstract

The aims of this research were: 1) to study the history and development of Nong Pa Phong temple, Non Phueng sub-district, Warin Chamrap districtn Ubonratchathani province; 2) to study the method of branch expansion of Nong Pa Phong temple; 3) to propose a model for branch expansion for the temple. This study was carried out by means of a qualitative research through investigating of relevant information from documents and interviews of 34 key informants. The obtained data are presented by the descriptive writing.

The study of the history and development of Nong Pa Phong temple found that the original place was a think forest, with 187 rai of land. It was established 1954. Today, the temple area has been extended to 300 rai. In 1975, a chapel was built. Today, Nong Pa Phong temple has 331 branches in the country and 20 branches in foreign countries, in total 351 braches.

The method of branch expansion of Nong Pa Phong temple is divided into 4 methods: 1) accepting temple offerings; 2) land offering only to build a temple as a branch; 3) finding the suitable locations to build the temple by monks; 4) branch expansion request to the government offices.

The model of branch expansion of Nong Pa Phong temple is appropriate to present the expansion of the branch office to practice the dhammas by establishing a committee for consideration. The establishment of the temple branch requires a resolution of the Sangha council for the purity and virtue of administration.

Keywords: Model; Branch Expansion; Nong Pa Phong temple

บทนำ

สังคมไทยเป็นสังคมที่ได้รับเอาแนวความคิดและวัฒนธรรมของศาสนาอินเดียเข้ามาประพติดปฏิบัติเป็นระยะเวลาอันยาวนานโดยเฉพาะพระพุทธศาสนาซึ่งถือได้ว่าเป็นรากฐานของสังคมไทยพระพุทธศาสนาจึงมีอิทธิพลต่อระบบแนวความคิดและพฤติกรรมของคนไทยอย่างลึกซึ้ง (Samakkarn, 1996) เมื่อพระพุทธศาสนาโดยการนำของพระสงฆ์ได้เกี่ยวข้องกับสังคมย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมมากขึ้น โดยที่พระสงฆ์แต่ละรูปต่างมีรูปแบบในการเผยแผ่หลักการทางพระพุทธศาสนาที่ยึดหลักของพระพุทธเจ้าทั้งในรูปของหลักการในการเผยแผ่ เป้าประสงค์ในการเผยแผ่ (Phramaha Somchat Nandadhammiko, 2006) รวมถึงกลวิธีในการอธิบายหลักธรรม และนั่นเองที่ก่อให้เกิดธรรมเนียมหรือวัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนาขึ้นมา (Khampiranon, 2008) เป็นกุศโลบายในการโน้มน้าวให้บุคคลในสังคมเข้าหาธรรมในทางพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องล่อมเกล่าจิตใจ

วัดหนองป่าพงเป็นหนึ่งการที่มีการสร้างสาขาและขยายสาขาที่มีจำนวนมากมีทั้งในประเทศ 351 สาขาและต่างประเทศอีก 20 สาขา ในขณะเดียวกันทางสำนักก็จะมีเกณฑ์ที่จะตั้งวัดสาขาของวัดหนองป่าพงเช่นกัน เกณฑ์ในที่นี้ก็จะมักจะกล่าวถึงวัดหรือสำนักสงฆ์ที่มีภิกษุสงฆ์ที่เป็นศิษย์ของวัดหนองป่าพงหรือสาขาใดสาขาหนึ่งของวัดหนองป่าพงที่มีอายุพรรษา 5 ขึ้นไปเป็นประธานในสำนักสงฆ์หรือที่พักสงฆ์หรือวัดๆนั้นที่ตั้งอยู่ประธานสงฆ์จะต้องมีความรู้ความสามารถเป็นประธานสงฆ์นำพาลูกศิษย์ที่มาพักอาศัยด้วยเรียนรู้ในหลักการปฏิบัติพร้อมด้วยกฎกติกาของวัดหนองป่าพงที่หลวงพ่ochaและคณะสงฆ์วัดหนองป่าพงได้วางไว้อย่างเป็นระเบียบละเอียดครบถ้วน อีกขั้นตอนหนึ่งสำคัญมากประธานสงฆ์จะต้องเตรียมหลักฐานเอกสาร เช่น สำเนาใบสุทธิสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนพระ-สำเนาทะเบียนวัด-หลักฐานที่ดินของวัดพร้อมด้วยเอกสารการสร้างวัดตั้งวัด(ถ้ามี) และหรือเอกสารอื่นๆที่ส่วนราชการออกให้ เพื่อยื่นคำร้องขอตั้งสาขาต่อฝ่ายทะเบียนของวัดหนองป่าพง ทางฝ่ายทะเบียนจะได้ให้กรอกคำร้องขอขึ้นสาขาและเตรียมนำเสนอต่อที่ประชุมสงฆ์ในคณะสงฆ์ของวัดหนองป่าพง ซึ่งจะมีการประชุมคณะสงฆ์และสาขาในประเทศและต่างประเทศ ณ.อุโบสถวัดหนองป่าพงทุกๆ วันที่ 15-16-17 ของเดือน มิถุนายน ของทุกๆ ปี โดยมีมติที่ประชุมคณะสงฆ์ทุกสาขาที่มาประชุมกันจะพิจารณาอนุมัติให้ขึ้นสาขาสารวจวัดหนองป่าพงก่อน โดย ครั้งที่ 1 ขอมติที่ประชุมคณะสงฆ์ให้นำเสนอในที่ประชุมต้องมีประธานสงฆ์ของสำนักสาขานั้นเข้าร่วมเสนอในที่ประชุมพร้อมด้วยพระเถระวัดสาขาใดสาขาหนึ่งที่ได้ขึ้นเป็นประธานวัดสาขาจริงของวัดหนองป่าพงเป็นอันดับแรกอย่างน้อย 3 ปี ลำดับที่ 2 ขอมติที่ประชุมคณะสงฆ์หลังจากมติที่ประชุมคณะสงฆ์อนุมัติให้ขึ้นสาขาสารวจ เสร็จแล้วครบ 3 ปี ก็จะทำให้ประธานสงฆ์พร้อมด้วยผู้รับรองนำเสนอที่ประชุมคณะสงฆ์ให้ขอขึ้นสาขาสารวจ อย่างน้อยสองปี ลำดับที่ 3 เมื่อครบสองปีของสาขาสารวจแล้ว จึงจะอนุญาตให้ขอมติที่ประชุมสงฆ์ให้เป็นสาขาจริงของวัดหนองป่าพงได้ โดยทุกครั้งในที่ประชุมคณะสงฆ์ต้องมีพระเถระในประธานสงฆ์สาขาใดสาขาหนึ่งจะต้องมาเป็นผู้รับรองในการขอขึ้นสาขาในแต่ละสำนักนั้นๆด้วยทุกครั้ง และ ทุกครั้งเมื่อที่ประชุมสงฆ์ประจำปีของวัดหนองป่าพงตามที่กล่าวข้างต้นอนุมัติให้ขึ้นสาขาของสำนักใดสำนักใดวัดหนึ่งเสร็จแล้วฝ่ายทะเบียนจะนำรายชื่อและลำดับสาขาส่งประกาศขึ้นทะเบียนแล้วพิมพ์หนังสือแจกจ่ายส่งไปให้ทุกวัดสาขาในและต่างประเทศให้รับทราบอย่างเป็นทางการในทุกๆครั้ง หลังจากประชุมใหญ่เสร็จ อย่างเช่น รายงานมติการประชุมคณะสงฆ์สำนักสายวัดหนองป่าพงและวัดสาขาประจำปี 2542 (Copy Paper Report of Nong Pa Phong Temple, 1999) ณ อุโบสถวัดหนองป่าพง ต.โนนผึ้ง อ.วารินชำราบ จ.อุบลราชธานีเริ่มวันที่ 16 มิถุนายน 2542 13.00 น. ถึง 07.00 น. และวันที่ 17 มิถุนายน 2542 เวลา 10.00 น. ถึงปิดการประชุม เวลา 14.20 น. ดำเนินการโดย หลวงปู่ลัด ฐิตธมโม ประธาน, พระครูสิริภาวนาภิธาน รองประธาน (ทำหน้าที่แทนประธาน), เจ้าอธิการเลี่ยม ฐิตธมโม รองประธานพร้อมทั้งคณะกรรมการคณะสงฆ์ พระภิกษุ – สามเณรเข้าร่วมประชุมทั้งหมด 548 รูป ขาดประชุม 5 สาขา และ สาขาต่างประเทศทั้งหมด (Copy Paper Report of Nong Pa Phong Temple, 1999) ญัตติที่ 7 ว่าด้วยกฎเกณฑ์การขึ้นเป็นสาขาหลักเกณฑ์การคัดเลือกวัดขึ้นเป็นสำนักวัดสาขาของวัดหนองป่าพง 1. พระภิกษุผู้จะออกไปเป็นประธานสงฆ์ในที่พักสงฆ์นั้นๆ จะต้องมีความรู้รอบอาจารย์เจ้าสำนักสังกัดสายวัดหนองป่าพงเห็นดี เห็นชอบ และรับรองในการไปเป็นประธานสงฆ์ในสำนักนั้นๆก่อน 2. พระภิกษุนั้น

ต้องมีอายุพรรษาไม่ต่ำกว่า 5 พรรษาขึ้นไป และมีคุณสมบัติพอที่จะรับผิดชอบในหน้าที่การเป็นประธานสงฆ์ได้ ถ้ามีอายุพรรษามากมาก่อนที่จะมาอยู่วัดหนองป่าพง หรือสาขา (อาคันตุกะ) จะต้องอยู่ศึกษาธรรมวินัย ข้อวัตรปฏิบัติต่างๆจนเป็นที่เข้าใจด้วยดี และมั่นคงติดต่อกันไม่ต่ำกว่า 5 พรรษาขึ้นไปจึงสมควรออกไปเป็นประธานสงฆ์ได้ 3. สถานที่ไปตั้งที่พักสงฆ์นั้นเป็นสถานที่เช่นไร (ที่สาธารณะ , ที่ป่าสงวน, ที่ สปก.4-01, ที่ นส.3) เป็นต้น มีสภาพแวดล้อมเป็นเช่นไรเมื่อจะจัดตั้งเป็นที่พักสงฆ์แล้วต้องไม่มีปัญหาความขัดแย้งในท้องถิ่น หรือทางราชการ ที่แก้ไขไม่ได้ 4. พลังศรัทธาที่ให้การสนับสนุนอุปถัมภ์จะต้องพร้อมพอสมควร 5. เมื่อตั้งเป็นที่พักสงฆ์แล้ว ต้องพร้อมที่จะทำประโยชน์ในท้องถิ่นนั้นๆ เพื่อสงบรวมเย็นแก่พุทธบริษัท 6. เมื่อพร้อมด้วยหลักเกณฑ์ และคุณสมบัติพอสมควรแล้วให้เขียนประวัติวัดดังกล่าวประวัติพระภิกษุผู้จะไปเป็นประธานสงฆ์ พร้อมชื่อครูบาอาจารย์ที่อยู่ในสังกัดสำนักวัดหนองป่าพง และ ลงลายมือชื่อกำกับ แล้วนำเสนอต่อที่ประชุมสงฆ์ประจำปีเพื่อคณะสงฆ์จะได้พิจารณาขึ้นเป็นสาขาสำรวจต่อไป 7. เมื่อคณะสงฆ์ได้พิจารณาให้ขึ้นเป็นสาขาสำรวจแล้วต้องติดต่อประสานงานต่างๆกับสำนักสายวัดหนองป่าพงอย่างเนืองนิตย์

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องการสร้างเครือข่ายขยายสาขาของวัดหนองป่าพงเพราะ กลุ่มคณะสงฆ์วัดหนองป่าพงจะมีความสามัคคีธรรมในการบริหารจัดการในการเผยแผ่และการปกครองคณะสงฆ์อย่างมีระเบียบแบบแผนมาโดยตลอดอย่างเหนียวแน่นมั่นคง รวมทั้งมีการรักษาธรรมวินัยไว้ได้อย่างดี เด่นชัดและการรักษามรดกธรรมผลงานในการเผยแผ่ธรรมะของหลวงพ่от่าน “เจ้าคุณพระโพธิญาณเถร” (หลวงพ่อดา สุกโท) ไว้ได้อย่างดีเยี่ยมมีการใช้เครื่องมือสื่อสารจัดเก็บอุปกรณ์ที่กรรมะพร้อมทั้งหนังสือธรรมะและประวัติของหลวงพ่อดาเป็นมรดกธรรมอย่างเด่นชัดให้อนุชนรุ่นหลังได้ศึกษาอย่างกว้างไกลทั้งในและต่างประเทศเป็นที่ยอมรับรับของพุทธศาสนิกชนโดยทั่วไปทั้งในและต่างประเทศและมีสาขาน้อยใหญ่ทั้งในและต่างประเทศอย่างมั่นคงกว้างไกลจนถึงทุกวันนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประวัติและพัฒนาการความเป็นมาของวัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาวิธีการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
3. เพื่อเสนอรูปแบบการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

ในงานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสาร (Document Research) ที่เกี่ยวเฉพาะเรื่องของวัดหนองป่าพง และวัดสาขา ตำบลโนนผึ้ง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

1.ขอบเขตด้านเอกสาร

การวิจัยนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาเอกสารออกเป็นดังนี้

1. เอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Sources) ได้แก่ พระไตรปิฎก อรรถกถา ภิกขา และหนังสืออุปละมณี, หนังสือทะเบียนวัดหนองป่าพงและสาขา, หนังสือบันทึกมติที่ประชุมวัดหนองป่าพง

2. เอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Sources) ได้แก่ หนังสือ งานวิจัย เอกสาร วารสารที่เกี่ยวข้อง

2.ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาของการวิจัยดังนี้คือศึกษาประวัติและความเป็นมาของวัดหนองป่าพง วิธีการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง และนำเสนอรูปแบบการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง วัดหนองป่าพงจังหวัดอุบลราชธานี, วัดป่าดอยธรรมประทีป (สาขาวัดหนองป่าพงที่ 70) จังหวัดเชียงใหม่, วัดป่าขันติธรรม (สาขาวัดหนองป่าพงที่147)จังหวัดลำพูน, วัดป่าบ้านโพน (สาขาวัดหนองป่าพงที่ 232) จังหวัดอุดรธานีในปัจจุบัน

3.ขอบเขตด้านประชากรผู้ให้ข้อมูลหลัก

ประชากรที่วิจัย ซึ่งผู้วิจัยเลือกประชากรที่ศึกษาแบบเจาะจงของวัดป่าดอยธรรมประทีป (สาขาวัดหนองป่าพงที่ 70) จังหวัดเชียงใหม่, วัดป่าขันติธรรม (สาขาวัดหนองป่าพงที่147) จังหวัดลำพูน, วัดป่าบ้านโพน (สาขาวัดหนองป่าพงที่ 232) จังหวัดอุดรธานีซึ่งเป็นสาขาจริงของวัดหนองป่าพง

1. คณะกรรมการบริหารวัดหนองป่าพง จำนวน 10 รูป

2. เจ้าอาวาส จำนวน 12 รูป

3. คฤหัสถ์ผู้ให้การอุปถัมภ์ จำนวน 12 คน

รวม 34 รูป/คน

ผลการวิจัย

1. ประวัติและพัฒนาการความเป็นมาของวัดหนองป่าพง พบว่า มีการบริหารจัดการภายในสาขาของวัดหนองป่าพงจะมุ่งเน้นไปด้วยที่ตัวผู้นำที่จะไปเป็นเจ้าอาวาสในสาขานั้นๆต้องมีอายุพรรษาพรรษาห้าขึ้นไปและต้องเป็นผู้มีรู้ในด้านการบริหารวัดของสาขานั้นความรู้ทางด้านปริยัติมีนักธรรมชั้นเอกและมีความรู้ด้านกฎหมายปกครองสงฆ์ควบคู่กันไปด้วยจึงจะเป็นผู้บริหารได้ วัดหนองป่าพงเป็นวัดป่าฝ่ายอรัญวาสีสายวิปัสสนากรรมฐาน ก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2497 โดยพระโพธิญาณเถร (หลวงปู่ชา สุภทฺโท) เป็นผู้ก่อตั้ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 10 ตำบลโนนผึ้ง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี ปัจจุบันวัดหนองป่าพงมีวัดสาขามากมายทั้งในและต่างประเทศ ชื่อวัดหนองป่าพงนั้นเดิมทีเป็นป่าหนาทึบมีหนองน้ำมีต้นไม้ใหญ่ มีต้นหญ้าพงเกิดขึ้นอย่างหนาแน่นชาวบ้านจึงเรียกว่า ป่าพง ซึ่งการบริหารจัดการวัดร่วมกับชาวบ้านได้เป็นอย่างดี อีกในหนึ่งก็ยัง

อนุรักษ์รักษาสถาปัตยกรรมชาติกับของวัดคู่กันไว้ มีกฎกติการะเบียบปฏิบัติต่างๆ ในวัดหนองป่าพงนั้นหลวงพ่อดำได้ตั้งขึ้นให้พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ปฏิบัติตามเพื่อเป็นแบบอย่างหรือทำตามจะได้ ทำให้การบริหารจัดการด้านบุคลากรภายในสาขาของวัดหนองป่าพงมุ่งเน้นไปที่ตัวผู้นำที่จะไปเป็นประธานสงฆ์หรือเจ้าอาวาสในสาขานั้นๆ ได้

2. วิธีการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง ตำบลโนนผึ้ง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี
พบว่า มีการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง สามารถแบ่งออกได้ 4 วิธี

1. การขยายสาขาวัดหนองป่าพง ด้วยวิธีที่มีผู้มาขอเป็นสาขาซึ่งมีวัดอยู่แล้ว เป็นวิธีการขยายสาขาโดยมีผู้นำมาถวายให้ขึ้นสาขาส่งรับไว้เป็นสำนักสาขาในลักษณะนี้ทางวัดหนองป่าพงไม่ต้องจัดหาทุนซื้อที่ดินหรือก่อสร้างวัดไม่ต้องเดินเรื่องขอวัดต่อส่วนราชการเองเพราะเป็นวัดที่ถูกตั้งตามกฎหมายอยู่แล้วถือเป็นรูปแบบหนึ่ง อย่างเช่นรูปแบบการขยายสำนักสาขา วัดป่าบ้านโนนเก่า (สาขาวัดหนองป่าพงที่ 103) ตั้งอยู่ ณ เลขที่ 12 หมู่ที่ 3 บ้านโนนใหญ่ ตำบลก่อเอ้ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

2. การขยายสาขาวัดหนองป่าพงด้วยการมีคนถวายที่ดินให้สร้างวัดเป็นสำนักสาขาคือมีผู้มาถวายแต่ที่ดินแต่ต้องมีทุนในการก่อสร้างให้เป็นวัดและต้องดำเนินการขออนุญาตสร้างวัดเอง ดังมีรูปแบบการขยายสาขามาจาก วัดแก่น้อย (สาขาวัดหนองป่าพงที่ 1) ตำบลธาตุ อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นต้น

3. การขยายสาขาวัดหนองป่าพงโดยที่มีพระเดินธุดงค์ไปสำรวจเจอสถานที่ที่เหมาะสม เป็นวิธีการขยายสาขาแบบจัดตั้งเอง คือ เมื่อพระสงฆ์รูปใดรูปหนึ่งในวัดหนองป่าพงไปสำรวจสถานที่ขอขึ้นเป็นสาขาของวัดหนองป่าพง ลักษณะนี้ต้องหาทุนการสร้างวัดเองจึงขออนุญาตการสร้างให้เป็นวัดต่อส่วนราชการ ลักษณะนี้ มีรูปแบบการขยายสาขาของวัดป่าบึงเขาลวง (สาขาวัดหนองป่าพงที่ 2) ตั้งอยู่เลขที่ 112 หมู่ที่ 9 บ้านกลางใหญ่ ตำบลกลางใหญ่ อำเภอเขื่องใน จังหวัดอุบลราชธานี, และวัดป่าดอยธรรมประทีป (สาขาวัดหนองป่าพงที่ 70) เลขที่ 356 หมู่ที่ 18 บ้านศรีดอนชัย ตำบลเวียง อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

4. การขอขยายสาขาวัดหนองป่าพงอีกวิธีหนึ่งคือเป็นการขอขยายสำนักสาขาในสถานที่ส่วนราชการเพื่อสร้างวัดเช่น ขออนุญาตใช้ที่ดินของกรมป่าไม้หรือที่ดินของสำนักงานปฏิรูปที่ดินฯ สปก. 4-01 มาขอสร้างเป็นวัดอันนี้คือการจัดตั้งเอง ดังมีรูปแบบการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง คือ วัดป่าธรรมวิเวก (สาขาวัดหนองป่าพงที่ 156) เลขที่ 10 หมู่ที่ 15 บ้านสว่างวงศ์พัฒนา ตำบลแม่ตืน อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน และรูปแบบขอใช้ที่ดินจากสำนักงานปฏิรูปที่ดิน คือวัดป่าขันติธรรม (สาขาวัดหนองป่าพงที่ 147) เลขที่ 210 หมู่ที่ 3 บ้านป่าปวย ตำบลบ้านโฮ้ง อำเภอบ้านโฮ้ง จังหวัดลำพูน เป็นต้น

3. รูปแบบการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง

รูปแบบการขยายสาขามี 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการขยายสาขาแบบดั้งเดิม และรูปแบบการขยายสาขาแบบปัจจุบัน โดยมีแนวโน้มการขยายสาขาเพิ่มขึ้น

1) รูปแบบการขยายสาขาดั้งเดิม รูปแบบการขยายสาขาดั้งเดิมของวัดหนองป่าพงนั้นหลวงพ่อดำได้เป็นผู้กำหนดมาแต่เดิมโดยการตัดสินใจของท่านเอง แล้วท่านก็จะแจ้งคณะสงฆ์วัดหนองป่าพงทราบทุกครั้งในการจัดตั้งสำนักสาขา

2) รูปแบบการขยายสาขาในปัจจุบัน รูปแบบการขยายสาขาของวัดหนองป่าพงในปัจจุบันจะผ่านความเห็นชอบของมติที่ประชุมคณะสงฆ์ใหญ่ของวัดหนองป่าพงจึงจะขึ้นเป็นสำนักสาขาได้ จึงเป็นแบบอย่างที่จะนำไปขยายสาขาของวัดอื่นได้

องค์ความรู้ใหม่

การศึกษาวิจัยของผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเรื่องรูปแบบการขยายสาขาของวัดหนองป่าพงจึงได้ทราบถึงประวัติและพัฒนาการความเป็นมาของวัดหนองป่าพงและได้ทราบพัฒนาความเป็นมาของสำนักสาขานั้นได้มีรูปแบบการขยายสาขาของวัดหนองป่าพงและมีการพัฒนาศาสนสถานของวัดหนองป่าพงในการขยายสำนักสาขาของวัดหนองป่าพงทั้งยังมีการควบคุมการขยายสาขาและได้รับทราบถึงแนวโน้มของการขยายสำนักสาขาของวัดหนองป่าพงทั้งในประเทศและสำนักสาขาต่างประเทศที่เกิดขึ้นผู้วิจัยจึงได้เข้าใจในรูปแบบของการขยายสำนักสาขาของวัดหนองป่าพงเพื่อจะเป็นความรู้เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนการศึกษาวิจัยได้สืบไป

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง รูปแบบการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง พบว่ายังมีประเด็นที่หน้าสนใจควรแก่การศึกษาวิจัยเพิ่มเติมดังนี้

1. ควรจะมีการอบรมให้ความรู้ใน รูปแบบการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง ว่าเป็นอย่างไร
2. ควรส่งเสริมให้พระภิกษุสามเณรที่เข้ามาศึกษางานวิจัยในเรื่องรูปแบบการขยายสาขาของวัดหนองป่าพงเพื่อจะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยของท่านเหล่านั้นได้
3. ควรให้มีเจ้าหน้าที่หน่วยงานของทางราชการเช่นเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่องรูปแบบของการขยายสาขาของวัดหนองป่าพง มาให้ความรู้ พบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนส่งเสริมองค์ความรู้เหล่านี้ต่อผู้สนใจในงานวิจัยนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษางานวิจัยสืบต่อไป

References

- Copy Paper Report of the resolution of the meeting of the Sangha of Nong Pa Phong Temple Branch and the branch temple of the year. (1999). At the Ubosoth of Wat Nong Pa Phong, Non Phueng Subdistrict, Warin Chamrap District, Ubon Ratchathani Province.
- Khampiranon, U. (2008). *A Study of Buddhist Teachings as appeared in the Phramalaikamluang Literature*. Thesis Master of Arts. Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

- Phramaha Somchat Nandadhammiko. (2006). *A Study of Value of the Mahajati Preaching in Lanna*. Thesis Master of Arts. Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Samakkarn, S. (1996). *Faith and Religion in Thai society: Social-Humanist Analysis*. Bangkok: Odiensator.
- Uppalamananee. (2001). *Dhammakaya Dhamma Heritage Propagation Center (Cha Suphattho)*. Ubon Ratchathani: NP Printing and Packaging.